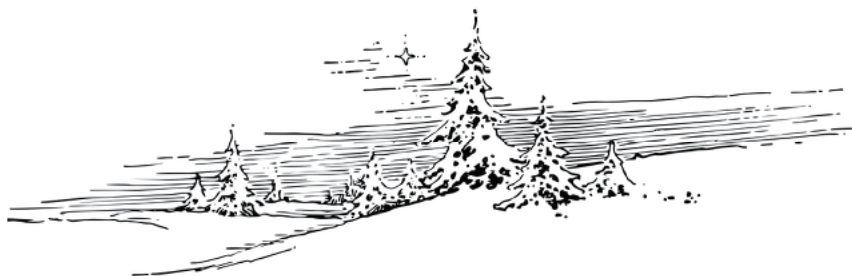

OBSAH

▪ Úvodník	2
▪ Stopy první republiky	3
▪ Pověsti se zhmotnily ve vyřezávaných sochách	5
▪ Tichá noc nebo Narodil se Kristus Pán?	9
▪ Senioři, jak dobře znáte svůj zrak?	11
▪ Pohlazení na duši v dnešní divné době	15
▪ Švihlá chůze v Mladé Boleslavi	16
▪ Když sranda vzniká v posteli	18
▪ Vzpomínka na Jaromíra Šimonka	19
▪ Pro zamyšlení i pobavení	25
▪ Kalendárium akcí	27

Vážení čtenáři,

dovolte mi, abych vás na tomto místě srdečně pozdravil, a především vám popřál do nového roku vše dobré. Máme za sebou prazvláštní období, a jistě se shodneme na tom, že pro nás všechny bylo velice náročné. Věřím ovšem, že rok 2022 konečně přinese ten očekávaný zlom a vše se v dobré obrátí. Přeji vám, vašim blízkým a rodinám hlavně pevné zdraví a veselou mysl. Zachovat si optimistický pohled na svět a víru v dobro je jednou z nejdůležitějších věcí, kterou teď můžeme všichni společně udělat. Doufám, že se budeme v tom nadcházejícím roce opět normálně potkávat na tradičních a oblíbených akcích v našem městě, a sdílet spolu radost ze společných aktivit. Těším se na setkání s každým z vás.

Mgr. Daniel Marek, náměstek primátora města

Stopy první republiky: Vily od Krohy i Bolecha

Foto: Slavné vily Středočeského kraje

Slavné vily na Mladoboleslavsku připomínají jednak významné prvorepublikové architekty, jednak italský novorenesanční styl. Když člověk projíždí Josefovým Dolem na Mladoboleslavsku, jen těžko si dovede představit, že v minulém století šlo o prosperující obec, kde se nacházely všechny služby. „Byl tam lékař, holič, obchod i kino. Tam jsem často chodila, bývalo v místní sokolovně,“ vzpomíná třiadevadesátiletá obyvatelka Anna Dražilová. Rozvoj obce byl úzce spjatý s textilní továrnou. Její historie je spojena s rodem Leitenbergerů. V roce 1793 ji zakoupil první z rodu a zůstala v jejich majetku po čtyři generace. Pro Bedřicha Františka Josefa

Leitenbergera byla v roce 1860 v blízkosti továrny jako reprezentativní sídlo postavená neorenesanční reprezentativní vila s barokním jádrem zřejmě podle projektu Ludwiga Zettla. Oranžerii navrhl architekt Edmund Trossin. „V českých zemích jde o jeden z nejranějších, ale také nejvyspělejších příkladů novorenesanční vily blízké italskému či florentinskému typu,“ popisuje v knize Slavné vily Středočeského kraje Eva Novotná. Tento styl prý chtěl evokovat luxus vil bohatých italských měšťanských rodin z doby skutečné renesance. Vila je patrovou stavbou, stojí zády k řece Jizeře a hlavní průčelí míří do okrasného parku. Ten byl koncipovaný tak, aby soukromí vily nerušilo okolí. Odděloval vilu od dělnické kolonie. Součást sochařské výzdoby tvořily alegorie čtyř ročních období. Spolu s kašnou a vilou se skleníkem se jedná o památkově chráněné objekty.

Přízemí vily sloužilo pro společný pobyt a menší návštěvy, z knihovny se procházelo do dámského a pánského pokoje. V části směrem k řece byla kuchyň a jídelna, dále kuřácký pokoj s biliárem a ranní místnost, ze které byl výhled do parku. V prvním patře byly reprezentativní místnosti a sál směrem do parku. „Vysokou architektonickou úroveň vily a její bohatý komfort podtrhovala zimní zahrada, prosklená a bohatě zdobená litinová konstrukce, která se bohužel do dneška nedochovala,“ upozorňuje Eva Novotná.

Když roku 1904 zasáhla rod tragédie a zemřel syn Leitenbergerů, rod už neměl mužského následníka. Rodina vilu prodala, nějaký čas byla prázdná. V roce 1926 ji odkoupila obec a proměnila se v obecní dům s knihovnou a byty. Od 90. let 20. století několikrát změnila majitele a chátrala. Podle památkového katalogu Národního památkového ústavu je v havarijním stavu. „Dlouhodobě nevhodně využívaná stavba byla průběžně devastována, ale přesto si dosud udržuje svoji původní podobu a hlavní detaily. Dalším chátráním ale postupně ztrácí i tyto hodnoty,“ píše se v katalogu.

Josefodolská vila ale není jedinou slavnou vilou na Mladoboleslavsku. V nedalekých Kosmonosech stojí dvě vily, které byly postavené ve 20. letech podle návrhu významného architekta Jiřího Krohy. Nejsou tak známé jako jeho další díla, například budova průmyslové školy či hotel Větec. Jsou však neméně zajímavé. Postaveny byly

pro zaměstnance Zemského ústavu pro choromyslné. Vily od sebe dělí dva roky, jejich styl se trochu liší. U první jsou důležité šikmé linie střechy a asymetrie celkové kompozice, druhá se více podobá tvaru krabice, který je typický pro funkcionalismus. V obou vilách byly byty. V jedné tři, ve druhé čtyři. Jak už to bývá, v době, kdy Kroha tvořil, nebyl jeho um zcela doceněn. Jeho odpůrci mu vytýkali přílišnou složitost návrhů, nákladnost realizace či ztíženou orientaci návštěvníků jeho veřejných budov. Nicméně právě mladoboleslavská stopa Jiřího Krohy patří k tomu nejlepšímu, co architekt stvořil.

„Stavby Jiřího Krohy náleží v Mladé Boleslavi k dílům vysoce ceněným a trvale hodnotným. Z hlediska celoživotního díla autora pak zcela jistě patří k tomu nejlepšímu, co tento všestranný umělec vytvořil,“ hodnotí historik Karel Herčík v knize Čtení o Mladé Boleslavi. Za jeho desetileté působení v tomto městě za sebou nechal kromě průmyslové školy a kosmonoských vil i budovu okresní nemocenské pokladny v Jaselské ulici, v níž dnes sídlí Všeobecná zdravotní pojišťovna, objekt ústavu sociální péče, dnes sídlo Centra 83, nebo přestavbu hotelu U Zlatého Věnce na Starém městě a Gellnerova obchodního domu.

Nejnovější z mladoboleslavských slavných vil byla postavena v letech 1932 až 1933. Stojí vedle Krohova objektu ústavu sociální péče a možná i proto někteří lidé tuto vilu Krohovi připisují. Projekt však připravil žák Josipa Plečnika Vladimír Bolech. Ten byl po odchodu Krohy do Brna nejvýznamnějším architektem období první republiky. Vilu si nechal postavit ředitel Rolnické strojírný František Kučera. Bolech využil obliby krohovského stylu u části obyvatel, a proto jeho dílo Krohu připomíná, například díky zastřešení vily soustavou nízkých valbových střech. Ve vile žil František Kučera se svou ženou a sestrou. V suterénu byl domovníkův byt a kotelna. Ve zvýšeném přízemí pak velká přijímací hala, kterou vytápěl krb. Z ní vedly schody do mansardy. Tam byly dvě malé ložnice a koupelna. Vedle haly se nacházely tři velké obytné pokoje. Ve vile sídlí dětský domov a naposledy prošla rekonstrukcí v roce 2006.

Eva Jarošová

Pověsti se zhmotnily ve vyřezávaných sochách

Při procházce lesoparkem v Mníchově Hradišti narazí kolemjdoucí na dřevěné sochy. Nestojí tam náhodou, jsou zhmotněním dávných pověstí.

Nad říčkou Nedbalkou se v Mníchově Hradišti rozprostírá lesopark, který nabízí krásnou příležitost k procházce. V předloňském roce se mu dostalo potřebné péče v podobě sanace skal, úpravy cest, nových schodišť i zábradlí a jeden ze vstupů ozdobila socha mnicha. To byla první vlašťovka, vloni přibýly další sochy a ani tím to nekončí. V dílně výtvarníka Tomáše Bosamba vzniká zatím poslední kousek.

„Asi před dvěma roky jsem při projíždce na in-line bruslích objevil na pile na hradčanském letišti čtyři nádherné dubové kmeny. Všechny měly jeden metr v průměru a délku přes tři metry. Byla by věčná

škoda je rozřezat na desky nebo je prohnat komínem. A přesně v ten samý čas se mi dostala do ruky kniha Pověstné báchorky Mnichovohradištska,“ vzpomíná Tomáš Bosambo. Protože znal záměr starosty Mnichova Hradiště na zvelebení parku, nabídl mu zpracování čtyř povídek z této knihy do soch. Konkrétně vybral povídky Čertoviny, Jak na Josku Hluchého přišel Hejkal, Heřman – syn Markvarta z Lamberka a ze Zvířetic a Hastrman.

Jako první vznikla socha mnicha Heřmana. Podle pověsti mnichovohradištský klášter tajně obýval šlechtic Heřman z Lemberka a ze Zvířetic, syn zakladatele kláštera. V klášteře se ukryl před svým nepřitelem. Byl však odhalen a nepřítel se ho chystal zabít. Plány tlupy mordýřů však náhodou vyslechla mladá kořenářka a Heřmana varovala. Díky tomu mordýře překvapil a z kláštera unikl. Při tvorbě soch byla u každé před umělcem trochu jiná výzva. U mnicha to byla potřeba se vypořádat s dobovým oblečením a se znakem řádu Cisterciáků.

Jako další přibyla socha čerta, kde se musel Tomáš Bosambo vypořádat nejen s anatomií, se srstí, s nohou přecházející v kopyto, ale i s výrazem a atributem bot. Ty totiž v pověsti o šveci Bukvičkovi, u kterého si čert objednal boty výměnou za to, že ho neodnese do pekla, hrají významnou roli. „Jeho instalace byla docela problematická a mnichovohradištské technické služby předvedly zejména při jeho dopravě na místo mimořádný výkon. Za to se sluší ještě jednou poděkovat. Ona totiž myšlenka dopravy na místo vrtulníkem byla sice lákavá, ale asi by byla nepřiměřeně nákladná,“ připomněl Tomáš Bosambo.

Třetí nainstalovanou sochou je Hejkal s Joskou Hluchým. Podle legendy Joska nevěděl, jak se dostal z hospody domů, a tak druhý den básnil, že ho nesl Hejkal nad korunami stromů.

Čtvrtá socha Hastrmana bude dokončena letos a své místo najde přímo u Jizery. Odkazuje na jednu z báchovek o babičce Pajkrtové, která se vracela v noci podél Jizery domů a potkala chlapce s červenou čepicí na stranu. Bylo jí divné, co tam dělá a vydala se za ním. Dohonit se jí ho nepodařilo, nakonec upadla do bláta a vysypala darovaný pecen chleba. Když pak příhodu vyprávěla

kamarádce, ta měla jasno. Nebylo to prý zatoulané dítě, ale vodník, před kterým babička Pajkrtové zachránil život právě pecen chleba, protože byl ručně dělaný a navíc darovaný.

Všechny sochy jsou dubové, vysoké přes tři metry. Jejich váhu autor odhaduje u mnicha a čerta na 850 kilogramu, Hejkal bude mít nejspíš více než tunu. A jak dlouho trvá takovou sochu vyrobit? „Spočítat to je těžké. Osmihodinovou pracovní dobu s pilou nad hlavou není možné zvládnout, mlátit osm hodin palicí také ne. A protože pracuji venku, počasí také občas do pracovního zápolení hodí vidle. Ale abych odpověděl, teoreticky při by to při plném vytížení bylo tak šest týdnů,“ přiblížil Tomáš Bosambo, který prozradil i zajímavý technický detail. Všechny barvy a odstíny u soch jsou vytvořeny obyčejným asfaltem. Ten je naředěný ředidlem 6006 a vše je nakonec impregnováno napouštěcí fermeží.

Tomáš Bosambo vzal tuto práci jako výzvu, nikoliv jako obyčejnou zakázku. Pracovat na přírodních motivech a pohádkových bytostech v takovémto rozsahu a velikosti se prý nepodaří každý den. „To by potvrdil každý výtvarník. Pracuji u své dílny – stodoly na kraji

zahrádkářské kolonie, kde je možné vidět celý pracovní proces a kam mne lidé i cíleně chodí při práci sledovat. A často jim musím vysvětlovat, proč sochy nezůstanou u nás doma, v Doksech. Na závěr – nechci, aby to znělo jako klišé, ale mě ta práce na těchto pověstech fakt baví,“ dodal Tomáš Bosambo.

Eva Jarošová

Tichá noc nebo Narodil se Kristus Pán?

V našich zemích (myslím tím celou Českou republiku) jsou známé obě koledy. Zatímco Tichá noc patří Němcům jako jejich nejmilejší vánoční píseň, my si vánoční svátky neumíme představit bez koledy Narodil se Kristus pán. Vyhledala jsem pro náš časopis trochu historie kolem této písně.

Tato z nejznámějších a asi neoblíbenějších koled pochází snad již z počátku 15. století. Údajně se objevuje již v Jistebnickém kancionálu v roce 1420. Dnešní podoba písně se ovšem od nalezeného originálu liší počtem slok a tím, že se nezpíval refrén „Z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil se.“ Píseň měla původně šest slok. Nyní se zpívají první čtyři sloky s refrémem.

Celý notový zápis se nachází v graduálu Českého muzea stříbra v Kutné Hoře nebo v utrakvistickém Miřínského kancionálu z roku 1522. Z této doby je známa též německá verze pod názvem Freu' dich Erd' und Sternernzelt, kterou zpívali Němci žijící v českých zemích.

Původní text :

Narodil se Kristu Pán, veselme se,
z růže kvítek vykvet nám, radujme se!
Z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil se.
Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se!

Refrén.

Člověčenství naše, veselme se, ráčil vzíti na se, radujme se!

Refrén

Goliáš oloupen, veselme se,
člověk jest vykoupen, radujme se!

Refrén.

.....
Ó milosti božská, budiž s námi,
dejž, ať zlost ďábelská nás nemámí!
Pro syna milého, nám narozeného,
smiluj se nad námi!

Dejž dobré skončení, ó Ježíši,
věčné utěšení věrných duší!
Přijď nám k spomožení, zbav nás zatracení
pro své narození.

Historikové si nad některými souvislostmi v dané koledě lámou hlavy. Například co v textu čtvrté sloky dělá Goliáš (což je anachronismus). Domnívají se, že pravděpodobně bylo změněno ze jména satana Belíáše na Goliáše, který ovšem logicky do souvislosti nezapadá, ale jeho postava je známější. To ovšem již nelze asi zjistit.

Ještě několik poznámek k historii koled.

Slovo samo, tedy koleda, pochází z latinského calendae, které označuje první den v měsíci. Pohanští Slované, naši pradávni předkové tímto slovem označovali slavnosti spojené se zimním slunovratem.

Doklady o tom, že se v dané době chodilo koledovat lze nalézt ve staroslověnsky psaném Velkomoravském penitenciálu, který vznikl

na Velké Moravě před rokem 867. Církev zpočátku koledování zakazovala, ale naši předkové se zvyku nevzdali, a tak církev zvyk převzala a přetvořila podle svých představ. Nejstarší koledy křesťanské pocházejí asi ze 13. století a podle legend autorem první koledy byl sv. František z Assisi. Dnes se ještě v některých oblastech naší vlasti udržuje zvyk koledování, ale ponejvíce se udržuje tříkrálová koleda.

Eva Pešková

O ZDRAVÍ

Senioři, jak dobře znáte svůj zrak?

Věděli jste, že problémy se zrakem mají takřka dvě třetiny seniorů, nejvíce trápí lidi starší 65 let krátkozrakost, ale nejčastější příčinou oslepnutí na světě představuje katarakta, které se mohou čeští pacienti zbavit během krátké operace? Zjistili jsme pro vás řadu zajímavostí nejen o šedém zákalu!

1. Běžná oční onemocnění zná většina seniorů nad 65 let

Většina seniorů ve věku nad 65 let, kteří se zúčastnili průzkumu Očních klinik NeoVize, zná oční onemocnění jako jsou šedý zákal (89 %), krátkozrakost (85 %), zelený zákal (80 %) nebo dalekozrakost (78 %). Méně známou nemocí je pro ně naopak astigmatismus, který zná jen čtvrtina – častěji vysokoškolsky vzdělaní (z nich jej zná 59 %), obyvatelé Prahy (42 %) či uživatelé internetu (34 %). Z dalších nemocí očí, které oslovení znají, byla často zmiňována například barvoslepost, tupozrakost nebo problém vysychání očí.

2. Potíže se zrakem se vyhýbají jen necelé čtvrtině seniorů!

Problémy se zrakem má aktuálně 61 % seniorů. Dalších 16 % jimi trpělo v minulosti, avšak již je vyřešili pomocí operace. Pouze 23 % nemá potíže se zrakem žádné. Tento podíl je ještě nižší u obyvatel velkých měst (13 %), specificky u Pražáků (jen 10 %). „*Více než 80 % problémů se zrakem je možné předcházet nebo je léčit,*“ uvádí MUDr. Lucie Valešová, primářka Oční kliniky NeoVize Praha.

3. Každý desátý senior, který přiznává problémy se zrakem, nenavštěvuje žádného lékaře ani optiku!

Naprostá většina seniorů navštěvuje se svými problémy očního lékaře (84 %). Praktického lékaře v tomto ohledu využívají jen 3 %, jak uvádí průzkum Očních klinik NeoVize. Desetina seniorů nepovažuje své potíže s očima za závažné, takže nechodí nikam – přitom některé nemoci (například glaukom) člověk sám u sebe nerozpozná, ale je třeba specializované vyšetření.

4. Nejčastějším problémem se zrakem je u seniorů krátkozrakost!

Krátkozrakost trápí 68 % seniorů s očními potížemi. Necelá polovina uvedla, že trpí dalekozrakostí (45 %) či šedým zákallem (43 %).

5. Katarakta je celosvětově nejčastější příčinou oslepnutí

Šedý zákal způsobuje ztrátu zraku u přibližně 22 milionů lidí. Ve vyspělých zemích jej naštěstí lze jednoduše odstranit výměnou zakalené čočky za umělou.

6. Pravděpodobnost výskytu šedého zákalu se výrazně zvyšuje s věkem!

Zatímco ve věku 65–74 let uvedlo potíže se šedým zákalem 35 % seniorů dotazovaných v průzkumu Očních klinik NeoVize, ve věkové kategorii 75–84 let to bylo již 53 % a v kategorii starších 85 let dokonce 72 %.

7. Komu hrozí katarakta?

Šedý zákal vzniká přirozeným stárnutím oční čočky. Proteiny v čočce se začnou shlukovat a tyto shluky způsobují ztmavnutí čočky a zhoršení vidění. Mezi rizikové faktory patří věk, cukrovka, kouření a nadměrné slunění bez ochranných brýlí.

8. Jak šedý zákal poznáte?

Pacienti se šedým zákalem často uvádějí, že mají pocit, jako by se dívali skrze záclonu. K příznakům onemocnění patří zakalené nebo rozmazané vidění, nejasné barvy, zhoršené noční vidění nebo oslnění, dvojité vidění na jedno oko či častá potřeba nových brýlí.

9. Pětina seniorů se bojí operace katarakty

Pětina seniorů, kteří by měli jít na operaci šedého zákalu, odkládá zákrok proto, že z něj má strach. Přitom není třeba se obávat: zákrok je minimálně invazivní, trvá jen 15 minut, nepodstupuje se v narkóze, ale používají se pouze znecitlivující oční kapky, takže je pacient celou dobu při vědomí. Navíc se v dnešní době jedná o běžný bezpečný zákrok, přizpůsobený každému pacientovi na míru.

10. Operace šedého zákalu patří mezi nejčastěji prováděné chirurgické zákroky u seniorů!

Jak taková operace probíhá? Ultrazvuková sonda či laser rozmělní zakalenou čočku skrz malý řez, poté je poškozená čočka odstraněna odsátím. Vloží se přesná nitrooční čočka (IOL), po operaci čeká pacienta 30 minut odpočinek. Večer se už může věnovat běžným domácím aktivitám, třeba i sledovat televizi.

11. Co je IOL?

Intraocular lens (IOL) neboli nitrooční čočka je umělá náhradní čočka, která se používá k obnovení ostrého vidění po operaci šedého zákalu. Nahrazuje zaostřovací schopnost přirozené lidské čočky. Dnes jsou již dostupné prémiové čočky s pokročilou technologií, díky kterým se lze zbavit brýlí na blízko i na dálku.

12. Novou čočku si volíte na celý život!

Každý pacient je jedinečný, a ne všichni budou na čočky reagovat stejně. Proto byste své možnosti měli probrat s očním lékařem a zejména podstoupit podrobné vyšetření. Díky tomu se budete moci správně rozhodnout, které čočky vám zajistí nejlepší vidění. Jejich pozdější výměna je totiž velmi komplikovaná!

13. Kataraktu nenechávejte dozrát!

Tvrzení, že by se měl šedý zákal „nechat uzrát“ už dávno neplatí! *„Léčbu šedého zákalu doporučuji hned, jakmile se začne pacientovi zhoršovat vidění. Jednak je zbytečné trápit se se zhoršeným zrakem a také platí, že čím dříve pacient přijde, tím rychlejší a snadnější operace je,“* radí doc. MUDr. Šárka Skorkovská, CSc., primářka Oční kliniky NeoVize Brno. V případě jakýchkoli změn vidění je třeba hned navštívit očního lékaře. Dobrou zprávou pro seniory je, že vyšetření i základní operaci šedého zákalu hradí zdravotní pojišťovny.

14. Nelze operovat obě oči najednou!

Obvykle mívá pacient šedý zákal na obou očích, druhá operace by se však neměla provádět ve stejný den jako u prvního oka, ale s odstupem alespoň 7 dnů.

15. Jde to i bez skalpelu!

Šedý zákal lze odstranit i bez použití skalpelu díky femtosekundovému laseru LenSx, jehož přesný paprsek úplně nahrazuje použití ostrých nástrojů. „Femtosekundový laser se pro operatéry stal velkým pomocníkem. Je rychlý, přesný a umožňuje implantaci nitrooční čočky provést bez skalpelu, což je výhodou zejména u pokročilých stádií šedého zákalu,“ uvádí primářka Šárka Skorkovská. Výzkumy prokázaly, že laser je 10× přesnější než člověk!

CO SE DĚJE KOLEM NÁS

Švihlá chůze v Mladé Boleslavi

Zúčastnili jsme se akce Švihlá chůze. Bylo to senzační, tak bych se chtěla podělit o pocity, které by třeba příští rok přivábily i další seniory a také se zúčastnili.

Mezinárodní den švihlé chůze připadá na 7. ledna. V Mladé Boleslavi akci k tomuto dni pořádá Kavárna V břiše velryby. Cylinder vítán, tak jsem si ho zakoupila v hračkářství. Měli jenom dětský, pokusím se ho trochu vytáhnout. V poledne sraz u Městské knihovny.

V 11.50 hodin přicházím jako první, ani v budově zatím nikdo nečeká. Ale za chvíli přicházejí manželé Havlasovi, a pak další zájemci, fotografové a včas i můj milý manžel. Účast malá, ale poprvé to tak bývá.

Vyrážíme švihlou chůzí k Bondy a budíme pozornost okolo chodících občanů, někteří si nás fotografují.

Jsmo u cíle, šťastní, nabití energií a rozesmátí od ucha k uchu.

Bylo to skvělé a doufáme, že za rok si Švihlou chůzi opět zopakujeme. Díky manželům Havlasovým!

Text Eva Kulková, foto David Janeba

Mezinárodní den švihlé chůze

Mezinárodní den švihlé chůze je den, kdy se konají pochody švihlé chůze na připomínku kultovního britského seriálu Monty Python, ve kterém se objevil skeč pojednávající o Ministerstvu švihlé chůze. Svátek se slaví každoročně 7. ledna. V České republice se pochod pořádá například v Brně a Ostravě. Pochody se pořádají nepravidelně i ve světových městech. Oficiálně se tento den slavil poprvé roku 2012 v Brně, kdy dvojice „představitelů“ Ministerstva švihlé chůze Adam Jandora (náměstek odboru levé nohy) a Dan Mašek (tajemník vládního výboru pro zešvihlení chůze národa) zorganizovali první švihlý pochod přes centrum moravské metropole. Od té doby pořádají brněnský švihlý pochod pravidelně každý rok, kdy počet účastníků vzrostl z 8 na zatím

rekordních 180. Jejich iniciativy si zanedlouho všimla manažerka Monty Python Holly Gilliamová, dcera jednoho z hlavních členů Terryho Gilliana. To vedlo k oficiálnímu pověření brněnské dvojice ke koordinaci této akce celosvětově prostřednictvím sociálních médií. Díky tomu pomohli na dálku zorganizovat pochody na Islandu, Austrálii, Brazílii, Německu, Španělsku, USA, Severní Makedonii a dalších zemích. K těmto akcím se samovolně začali přidávat i další nadšenci jak v České republice, tak i po celém světě. Brněnský pochod se vyznačuje manifestací proti nedostatečnému financování Ministerstva švihlé chůze ze státního rozpočtu. Zdroj: wikipedia

Pohlazení na duši v dnešní divné době

Úžasný swingový večer se odehrál ve čtvrtek

4. listopadu v příjemném prostředí restaurantu Zlatá Kovadlina v Mladé Boleslavi. Dobrou náladu rozdávala velmi známá zpěvačka Eva Emingerová za podpory kapely Crazy Boys Of Prague. Ve třech blocích během tří hodin

zazněla kolekce krásných skladeb-trvalek. Kdo by neznal evergreeny Já bych si rád najal dům (český text Josef Kainar), Georgia, Říkej mi to potichoučku, Penízky z nebe (český text Jan Skácel), Besame Mucho či Tam pod nebeskou bání(český text Aida Brumovská). V písni Blue Moon improvizovala nápaditě Eva Emingerová scat jen za doprovodu dunivého kontrabasů Dana Kozla. V jiných skladbách také ke zpěvu přidávala melodické pískání, rytmicky se podporovala chrastítkem v dlaní – říkám tomu rytmovejce. Vedle zpěvu rozesmávalo plný sál i její vyprávění. Šéf hudebního tria, výtečný kytarista Sváťa Nebeský si vystříhl i populární rokenrol Nashledanou

krokodýle. Předvedl nám také hru na ukulele při zpěvu písně Pět strun. Na trubku hrál Mirek Výravský, v určitých pasážích s dusítkem. Atmosféra vystoupení byla naprosto uvolněná, bezprostřední. Ke skvělé zábavě přispěl i speciálně pro tento hudební večer sestavený jídelní lístek a dobré pivo i přívlasková vína.

Text a foto
Rudolf T. Kulka

Když sranda vzniká v posteli

Jiří Flekna (1959–2021) z Bakova nad Jizerou byl po těžkém úrazu páteře více než třicet let upoutaný na invalidní vozík. Přesto svůj život nevzdával. Začátkem 80. let začal kreslit vtipy. Publikoval je v časopisech a za sebou měl i řadu výstav na různých místech ČR. Vyvrcholením jeho tvorby měla být kniha kresleného humoru, na které již začal spolu s přáteli pracovat. V březnu 2021 nás předčasně opustil. Jelikož už byla jasná Jirkova konkrétní představa, přátelé a rodina se rozhodli, že knihu vydají in memoriam. A tak se také stalo. V prosinci 2021 vyšla kniha s názvem ***Když sranda vzniká v posteli***. Obsahuje 130 vtipů a doplněna je řadou fotografií a zajímavostí z autorova života. V celobarevném provedení a pevné vazbě je k dostání za příznivou cenu 150 korun. Knihu si můžete zakoupit v Městské knihovně Bakov nad Jizerou a v knihkupectví a papírnickví Hany Otáhalové v Mnichově Hradišti. Další prodejní místa, možnost zaslání knihy poštou i veškeré další podrobnosti najdete na www.spokojeny-domov.cz/jiri-flekna.

Výtěžek z prodeje knihy bude věnován na podporu terénních sociálních služeb Spokojeného domova, který se stará o to, aby handicapovaní lidé mohli žít – a případně i tvořit – doma. Tak jako samotný Jiří Flekna, který byl jedním z jeho prvních klientů. I když už není mezi námi, Spokojený domov se o něj symbolicky stará dál. Křest knihy byl přesunut na období příznivější pro společné setkávání. Pokud bude situace přát, mohl by se uskutečnit v Bakově nad Jizerou koncem dubna při příležitosti autorova svátku.

PAMĚŤ NÁRODA

Vzpomínka na Jaromíra Šimonka

Jaromír Šimonek se narodil 24. července 1945 na zámku Lobeč rodičům Jaromíru a Blaženě Šimonkovým. Jeho předci byli rychtáři, měli polnosti a drobná hospodářství. Vlastnil společně se svojí sestrou Blankou Horovou zámek Stránov, hrad Houska a zámek Lobeč u Mladé Boleslavi s přílehlými polnostmi a lesy.

Povýšení do šlechtického stavu

Historie rodiny, na kterou jsou její členové náležitě pyšní, je spjata se jménem pamětníkova pradědečka Josefa Šimonka (1862–1934). Ten se po studiích Československé obchodní akademie a krátkém angažmá v Rusku vypracoval ve Škodě Plzeň až na post komerčního ředitele (v

devadesátých letech 19. století). Jako šéf firmy začal během první světové války pro rodinu postupně kupovat zámky a hrad, které rodině patří po čtyřicet let trvajícím znárodnění dodnes.

Po Mnichovu a za války

Blízko Lobče se nachází hraniční pásmo, za kterým začínaly Sudety. Němci rodině zabrali majetek, který v Sudetech měla – hrad Housku a okolní lesy. Protože lobečský zámek byl v té době prázdný a rodina žila na Stránově, zabralo gestapo i Lobeč a zřídilo zde školu pro žáky Hitlerjugend. Na starost ji měl bratr Hermanna Göringa, pod kterého tyto ústavy pro mládež spadaly a jenž Lobeč i osobně navštívil. Pamětník si nevybavuje, že by nacisté na rodinu vyvíjeli nějaký nátlak. Na Lobči se po nějaký čas skrýval generál Alois Eliáš, předseda protektorátní vlády v letech 1939 až 1941, kterého potom gestapo zadrželo v Praze a popravilo. Šimonkovi neprozradil a neměli kvůli němu žádné potíže. Jaromír Šimonek si osobně vzpomínal na vdovu po generálu Eliášovi, se kterou se přátelila a pravidelně ji na Stránově navštěvovala jeho babička. Mezi babiččiny přítelkyně patřila třeba i vnučka Václava Laurina.

Lobečské dětství

Pamětník se narodil doma na lobečském zámku, sestra Blanka už se narodila v porodnici. Hnacím motorem rodiny byla maminka. Neustále tlačila na děti, aby v rámci možností dosáhly toho nejlepšího vzdělání, a to včetně vysoké školy. Malý Jaromír měl v dětství dvě chůvy. První, Anna Rottová, byla sudetská Němka. Po skončení války musela společně s rodinou v rámci odsunu opustit Československo. Pamětníkův strýc zjistil, který odsun jede do západního Německa, a pomohl jim se do něj dostat. Ostatní odsuny z tohoto kraje směřovaly do východní části rozdělené země. Pamětník poté Annu znovu potkal až ve svých sedmadvaceti letech. Během komunistické éry ji Šimonkovi mohli několikrát navštívit i v západním Německu.

Druhá chůva, Maja Vávrová, byla pamětníková kmotra a příbuzná. Jedna z jejích čtyř sester si vzala spisovatele Eduarda Štorcha.

Pamětník s ní strávil hodně času u dědečka Františka Šimonka na Stránově. Dědeček zahynul 6. dubna 1950 za velmi podivných okolností při dopravní nehodě. Tu zavinil řidič divadelní služby, příslušník StB. Policie svalila vinu za nehodu na mrtvého dědečka. Pamětník pátral, zda nešlo o nějakou připravenou akci StB, ale neprokázalo se to.

Jaromír Šimonek rád vzpomínal na lobečskou jednotřídku, hlavně na pana učitele Jecha. Ten později spáchal sebevraždu kvůli akci liberecké StB „Kluky“, která poznamenala celý kraj. Šlo o akci namířenou proti sedlákům. Pan učitel neohlásil, že se ho do ní StB pokoušela falešně naverbovat, a kvůli tomu ho začali vyšetřovat. Neunesl tlak a zastřelil se. „V ten den nás pustil domů už v deset hodin, dal nám nějaké obtisky a spoustu dalších věcí. No a potom šel do modřínového háječku na Pustej sad a tam se zastřelil. Pohřeb byl veřejný, od školy, my děti jsme tam byly všechny.“ Po jeho smrti na uvolněné místo nastoupila mladá učitelka, komunistka. O Šimonkových mluvila hanlivě, což pamětníkovi trochu zkomplikovalo vztahy s ostatními dětmi. I díky ní většina dětí věřila, že zatčení sedláci v akci „Kluky“ byli skutečně vinni, že skutečně něco spáchali proti republice.

Znárodnění rodinného majetku

Znárodnění majetku zná pamětník pouze z vyprávění, byly mu v té době pouhé tři roky. „Přišli za mým dědečkem, ten znárodnovací tým, a řekli: ‚Pane Šimonek, dejte nám klíče od trezoru‘, a ustříhli telefon a tím bylo znárodnění de facto vyřízeno. Dneska máme víc než pětadvacet let po sametové revoluci a ještě nemáme restituce dotažené do konce.“ Znárodnovací výměr byl z 8. března, originál se bohužel nedochoval. Rodina tehdy nebydlela přímo v zámku, ale na území dvorce v tzv. čísle dvě a tam mohla zůstat až do roku 1951.

Sousedé se k Šimonkovým chovali většinou normálně. „Byli i tací, kteří hodně horovali pro ten levicový režim, pro to znárodnování a získávání majetku, protože si mysleli, jak oni zbohatnou. Jenže on

každý režim si rychle najde těch svých horních deset tisíc a na ty obyčejné už tolik nezbyde, jak si původně mysleli.“ Rodině hrozilo vystěhování do místností, kde nebyly ani podlahy, což pamětníkova maminka odmítla. Situaci zachránil Eduard Štorch, kterému pradědeček Šimonek daroval v Lobči chatu. Nabídl ji Šimonkovým, a rodina se tedy přestěhovala tam. Pamětníkovi rodiče zde dokonce dožili.

Šimonkovi se museli přizpůsobit novým poměrům. Maminka pracovala v kanceláři v Jednotě v Doksech, ale kancelářskou práci jí dlouho dělat nedovolili. Zasedl si na ni okresní tajemník KSČ v Doksech Josef Grösser a osobně se zasloužil o její pracovní sestup. Potom vykupovala ovoce a nakonec se rekvalifikovala na prodavačku a více než dvacet let prodávala v Nosálově v obchodě. Tatínek byl nedostudovaný lesník, nestihl školu dokončit, než Němci za války zavřeli vysoké školy. Po znárodnění chvíli pracoval u Státních lesů, potom krátce jako traktorista oral pole, která mu kdysi patřila, a nakonec skončil ve Škodovce v Mladé Boleslavi jako pomocný dělník u stěhovací party.

Další studia, zlatá šedesátá léta v Praze

Po skončení jednotřídky začal Jaromír Šimonek dojíždět do školy do Mšena. Tam si na něj zasedl učitel jakožto na syna vykořisťovatele z Lobče, často ho shazoval a vyvolával. Pamětník na to nijak nereagoval a děti na něj kvůli tomu naštěstí nezanevřely. Po základní škole chtěl coby fanda dopravních prostředků zamířit na strojní průmyslovku v Mladé Boleslavi, ale to mu komunisté nedovolili. Uvažoval tedy o studiu zemědělské techniky a mechanizace, ale nebyl přijat. Skončil na učilišti v Horkách nad Jizerou na oboru pěstitel-chovatel, kam chodily děti z pomocných škol a děti kulaků. Potom se vyučil jako opravář zemědělských strojů a nakonec si udělal i nástavbu na té škole zemědělské techniky, kam ho předtím nevzali. To už se ale psala šedesátá léta a poměry se trochu uvolnily.

Po promoci v roce 1970 zaměřil Jaromír Šimonek na vojnu do Tachova, kde v rotě týlového zabezpečení dosáhl hodnosti četaře. Po měsíci ho převedeli do Stříbra, kde učil kurz konstrukce obrněných vozidel. „Na vojně byla znát roztrpčenost, protože zrovna do civilu odcházela spousta oficírů, kteří se po roce 1968 nějak zpronevěřili, buď něco řekli, nebo si tam vyřizovali možná nějaké soukromé účty.“ Protože jak Tachov, tak Stříbro ležely v západním okruhu, prováděli důstojníci často prohlídky ubikací, jestli vojáci nemají někde ukryté rádio. Pamětníkovi takto jednou našli jak rádio, tak Bibli. „Už jsem přece jen nebyl obyčejný voják, tak mně to rádio nechali. Já neposlouchal Svobodnou Evropu, ale spíš hudbu. No a vedle tam ležela Bible svatá. Ptali se: ‚Co je tohle?‘ Řekl jsem: ‚To je Bible svatá.‘ To ale nebylo proti ničemu, takže jsem si ji nechal. Četl si z ní hlavně můj spolubydlící, který byl při kostele víc než já.“

Devadesátá léta a restituce

První zrestituovaný majetek převzala rodina Šimonků na podzim roku 1991, do roku 1994 nebo 1995 jim stát vrátil všechn nemovitý majetek, ale dodnes se někde řeší hranice pozemků. V současné době Šimonkovi hospodaří zhruba na 500 hektarech polí, 2000 hektarech lesů a sedmi hektarech rybníků, do majetku rodiny patří i dva výše jmenované zámky a hrad. Šimonkovi se starají i o spoustu cest a parků, vzali si zpět všechno, nepřebírali jen produktivní části majetku. Na všem hospodaří sami a až na drobnosti téměř nic nepronajímají. Mají i bytový fond, ten je však dlouhodobě ztrátový. „Snažíme se vrátit se do stavu z třicátých let. Úspěch je střídavý, záleží na tom, jak jde hospodaření nebo kolik peněz přijde z dotací. Protože my jsme si to sami nezdevastovali. To není žádný milodar, jsou to peníze za to, co nám bylo zničeno nebo odcizeno.“ Co se týče dopadů kolektivizace na život na vesnici, nevidí Jaromír Šimonek pouze negativa. „Systém života na vesnici se změnil, je to taková negace negace. Už se to nevrátilo do těch původních kolejí, farmy jsou dnes větší. Dřív, když byly menší, tak se ti lidé na nich hodně nadřeli, a i tak patřili pořád mezi ty chudší. Zase na tom ale někteří lpěli, byly to jejich rodové grunty, tomu taky rozumím.“

Jaromír Šimonek jednal a mluvil se všemi, i s těmi, kteří za minulého režimu třeba proti jeho rodině něco měli. Někteří z těchto lidí byli dřív komunisté, a dnes jsou z nich pravičáci. Pamětník si o jejich charakteru myslel své, ale jinak je v těchto věcech smířlivější, než byl jeho otec. Ten by některé lidi nepřijal, nemluvil by s nimi. „Odpuštění, to asi ne, je to nutné zlo, jednat s nimi musíme. Je pravda, že s některými jsem se i spřátelil. Nejsem fanatik. Myslím, že kdybychom je nepřijali, přišli bychom o spolupráci s nějakou částí a že by nám to chybělo. Každý zastává v té oblasti nějakou důležitou funkci.“

Jaromír Šimonek zemřel 26. července 2021.

Čerpáno z www.pametnaroda.cz

PRO ZAMYŠLENÍ I POBAVENÍ

O štěstí

Štěstí se narodilo jako dvojče, musí se sdílet. *G.G.Byron*

Neptej se, zda štěstí potrvá.

Člověk, jenž je právě prožívá, ochutnal věčného života. *K.Gudmunson*

Motto pro rok 2022

Čas je běžec dlouhým krokem,
čas ten pokoj nedá si.

Čas ten bere všechno skokem
za každého počásí.

Čas se nikdy nezastaví.

Čas nám, pane, myje hlavy,
stříbrem na vlasy.

Ač stojí psáno, čas je nekonečný,
přec nám ho denně kus ubude,
važte si času, mládenci a slečny,
važte si času, nebude.....

(volně z písně Jiřího Suchého
a Jiřího Šlitra)

Utíká to, utíká, moji milí a zase další rok ukrajujeme, ale zase pan Suchý

v písni také říká, že čas běží kolem nás, čas ten je tu dámy, páni, aby ho svět nepropás. Tak se společně budeme snažit, abychom nepropásli ani minutku. A hodně zdraví a štěstí, budeme je ještě moc potřebovat.

Srdečně přeje Eva Pešková

Trocha poezie nikoho nezabije

V Klementince pořádají František Němeček s Annou Šimovou literární odpoledne pro příznivce poezie. Do jednoho ze svých pořadů vybrali báseň neznámého autora. Oběma se jim líbila, a protože se domnívají, že by se mohla zalíbit i čtenářům Senior Revue, poslali nám ji. Hodí se do této složité a komplikované doby a je k zamyšlení.

Úsměv

Úsměv nestojí nic a přináší mnoho.
Obohacuje toho, kdo ho přijímá,
aniž by ochuzoval toho, kdo ho daruje.
Trvá chvíli, ale vzpomínka na něj bývá stálá.
Nikdo není tak bohatý, aby se bez něj obešel
a nikdo není tak chudý, aby ho nemohl darovat.

Úsměv vytváří v domově štěstí,
ve starostech je oporou,
citlivým znamením přátelství.

V únavě přináší odpočinek.
Ve znechucení vrací odvahu.
V zármutku je útěchou a pro každou bolest,
přirozeným lékem.

Je dobře, že si ho nelze koupit,
ani půjčit, ani ukrást,
protože má hodnotu okamžiku,
kdy se daruje.

A kdybys potkal někoho,
kdo by neměl pro Tebe úsměv
ačkoliv na něj čekáš,
buď velkodušný a oblaž ho svým úsměvem,
protože nikdo tak nepotřebuje úsměv,
jako ten, kdo ho nemá pro druhé.

Služby a školení MB, z.u. Vás zve na zajímavou přednášku Kateřiny Šimon z cyklu Byliny a koření

Téma přednášky: **KOŘENÍ A EXOTICKÉ INGREDIENCE PRO VAŠE ZDRAVÍ**

Termín: **15.2.2022 od 16 hodin**

V učebně Služby a školení MB, třída Václava Klementa 601, Mladá Boleslav

Cena 90,-Kč

Přihlášky a platby na recepci SŠMB – Hana Sládková 326321835

Informace – Alena Dovínová 326334548-9

Služby a školení MB, z.u. ve spolupráci s Městským divadlem Mladá Boleslav pro Vás připravili ojedinělou příležitost.

Představení **MISTROVSKÁ LEKCE** – příběh Marii Callas vyprávěný Dagmar Peckovou

Termín: **25.3.2022 v 19 hodin** na velké scéně MDMB

Cena vstupenky: 450,-Kč

Vstupenky možno objednat a zakoupit na recepci SŠMB – Hana Sládková 326321835

MUZEUM MLADOBESLAVSKA - MLADOBESLAVSKÝ HRAD

Staroměstské náměstí 1 (Hrad), 293 60 Mladá Boleslav

Muzeum na mladoboleslavském hradě je celoročně otevřeno pro veřejnost úterý až pátek od 9 do 17 hodin, sobota a neděle od 9 do 12.00; 12.30 - 17 hodin.

Za drahými kameny do pravěku do 1. 5. 2022

Po celé pravěké období měl kámen pro člověka neobyčejný význam. V době kamenné, která představuje nejstarší a nejdelší období lidských dějin, byl dokonce nejdůležitějším materiálem. Vyráběly se z něj nástroje, zbraně i šperky. Po stovky generací člověk při obrábění kamene zdokonaloval svou techniku, až dosáhl obdivuhodných a mistrovských výsledků. Kamenem lovil zvěř, řezal maso, krájel kůže, sekal a drtil obilí, napínal tkalcovské osnovy, zdobil se kamenem, a tak vyjadřoval své postavení ve společnosti. Kameny mají a dodnes nezastupitelné místo v umění i praktickém životě. Přehled drahých kamenů a dalších nerostů používaných v období pravěku na území Českého ráje a Podkrkonoší přiblíží archeologická a mineralogická výstava. Vydejte se za kameny do Muzea Mladoboleslava!

Celý program na www.muzeummb.cz

Senior Revue, ročník 14./číslo 1./únor 2022. Vydává nezisková společnost Služby a školení MB, z.ú. středisko volnočasových aktivit pro seniory nákladem 250 kusů. Adresa redakce: Služby a školení MB, z.ú. Václava Klementa 601, MB. E-mail: evak1706@gmail.com.

Redakce: Bc. Eva Jarošová, PhDr. Eva Pešková.

Redakce nezodpovídá za odbornou, stylistickou a gramatickou správnost příspěvků dopisovatelů.

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE DUBEN 2022.